

Spis treści

Wstęp	9
<i>Rozdział I</i>	
ANNA PIECH	
Rodzina naturalnym środowiskiem wychowawczym	13
1. Wyjaśnienie pojęcia „rodzina”	13
2. Typy rodzin	15
2.1. Kryterium – więzi rodzinne	15
2.2. Kryterium – zdolności wychowawcze	16
3. Funkcje rodziny	17
4. Postawy rodzicielskie	21
5. Fazy życia rodzinnego	27
6. Rodzina a czynniki patogenne	29
<i>Rozdział II</i>	
MAGDALENA BARABAS	
Opieka nad dzieckiem jako przedmiot zainteresowań pedagogiki opiekuńczej	33
1. Rozumienie opieki w świetle literatury przedmiotu	33
2. Opieka kompensacyjna (zastępcza)	42
3. Rodzaje opieki wychowawczej i zasady jej sprawowania	45
<i>Rozdział III</i>	
RENATA BEDNARZ-GRZYBEK	
Zarys historii opieki nad dzieckiem opuszczonym – od starożytności do XIX wieku	49
1. Zarys kształtowania się opieki nad dzieckiem opuszczonym w Europie	49
2. Formy opieki instytucjonalnej nad dzieckiem opuszczonym w Polsce	56

Rozdział IV

SYLWIA MOKRZYCKA-SKOWRONEK, MARTA KSIĄDZ

Ośrodek adopcyjno-opiekuńczy	69
1. Z historii ośrodków adopcyjno-opiekuńczych	69
2. Zadania ośrodków adopcyjno-opiekuńczych	74
2.1. Kwalifikowanie dzieci do przysposobienia	76
2.2. Poszukiwanie rodziny przysposabiającej	77
2.3. Szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych	79
3. Pracownicy ośrodków adopcyjno-opiekuńczych	84
4. Popularyzacja rodzinnej opieki zastępczej	86
5. Studium przypadku	93

Rozdział V

DANUTA WOSIK-KAWALA, EWA CZERNIAK, AGNIESZKA GRYMUZA, AGNIESZKA KOŁODZIEJ

Rodzina zastępcza	99
1. Instytucja rodzin zastępczych w Polsce – rys historyczny	99
2. Powoływanie i funkcjonowanie rodzin zastępczych	100
3. Rodzina zastępcza – prawa i obowiązki	107
4. Prawa i obowiązki dzieci w rodzinie zastępczej	109
5. Typologia rodzin zastępczych	111
6. Problemy prawne rodzicielstwa zastępczego	113
7. Finansowanie rodzin zastępczych	115
8. Studium przypadku	117
8.1. Zawodowa rodzina zastępcza państwa Kowalskich	117
8.2. Dzieci	118

Rozdział VI

DANUTA WOSIK-KAWALA, MARTA KSIĄDZ, BARBARA BURY, BEATA STYK

Rodzina adopcyjna	129
1. Geneza zjawiska adopcji	129
2. Pojęcie „adopcji”	132
3. Rodzaje adopcji	134
3.1. Przysposobienie niepełne	134
3.2. Przysposobienie pełne	135
3.3. Przysposobienie całkowite	136
4. Fazy adopcji	137
5. Orzekanie adopcji	139
6. Kryteria kwalifikowania rodzin adopcyjnych	141
7. Tajemnica adopcji	145
8. Adopcja zagraniczna	152

9. Rozwiązanie adopcji 154
 10. Adopcja ze wskazaniem 156

Rozdział VII

ANETA PARCHETA, ALICJA OGRODNIK, DANUTA WOSIK-KAWAŁA

Rodzinne domy dziecka	161
1. Geneza rodzinnych domów dziecka	161
2. Organizacja rodzinnych domów dziecka	165
3. Wychowawcy w rodzinnych domach dziecka	167
4. Struktura rodzinnych domów dziecka	170
5. Umieszczanie wychowanków w rodzinnych domach dziecka	171
6. Wychowankowie rodzinnych domów dziecka	172

Rozdział VIII

DANUTA WOSIK-KAWAŁA, RENATA SOCHA-SZYMAŃSKA, BARBARA DERYŁAK

Placówka interwencyjna – pogotowie opiekuńcze	179
1. Geneza i rozwój pogotowia opiekuńczego w Polsce	179
2. Uwarunkowania prawne umieszczania dzieci w pogotowiu opiekuńczym	187
3. Zadania, cele i funkcje pogotowia opiekuńczego	190
3.1. Funkcja opiekuńczo-wychowawcza	191
3.2. Funkcja diagnostyczna	192
3.3. Funkcja wyrównawcza	195
4. Organizacja pracy w pogotowiu opiekuńczym	196
5. Kadra pedagogiczna pogotowia opiekuńczego	202
6. Wychowankowie pogotowia opiekuńczego	206
6.1. Przyczyny umieszczania dzieci w pogotowiu opiekuńczym	206
6.2. Problemy wychowanków pogotowia opiekuńczego	212
6.3. Adaptacja wychowanków do warunków pogotowia opiekuńczego	215

Rozdział IX

ANNA BABIŁ, EWA CZERŃIAK

Rodzinne pogotowie opiekuńcze	217
1. Wyjaśnienie pojęcia „rodzinne pogotowie opiekuńcze”	217
2. Cele i zadania rodzinnego pogotowia opiekuńczego	218
3. Wymagania stawiane osobom chcącym założyć rodzinne pogotowie opiekuńcze	219
4. Zadania opiekunów rodzinnego pogotowia opiekuńczego	220
5. Studium przypadku	224
5.1. Dzieci w rodzinnym pogotowiu opiekuńczym państwa Nowaków	224

Rozdział X

ANNA DYLIK, JERZY KLUKOW, DANUTA WOSIK-KAWALA

Placówka socjalizacyjna – dom dziecka	227
1. Prawne podstawy funkcjonowania domu dziecka	227
2. Funkcje i zadania domu dziecka	230
3. Struktura i funkcjonowanie domu dziecka	233
4. Kadra domu dziecka	234
5. Rola wychowawcy w domu dziecka	237
6. Wychowankowie domu dziecka	242

Rozdział XI

JERZY LEZIAK, WOJCIECH CZEPCZYŃSKI, DANUTA WOSIK-KAWALA

Wioski dziecięce w Polsce	245
1. Geneza wiosek dziecięcych i Stowarzyszenia SOS Wioski Dziecięce w Polsce	245
2. Koncepcja wychowania wg Hermanna Gmeina	249
3. Wioski Dziecięce SOS w Polsce	254
3.1. Wychowanie w Wioskach Dziecięcych SOS	257
3.1.1. Matka lub rodzice	259
3.2. Zadania pracowników psychologiczno-pedagogicznych w Wioskach Dziecięcych SOS	263
3.3. Wychowankowie Wiosek Dziecięcych SOS w Polsce	265
4. Wioska Dziecięca Fundacji „MAJA”	272

Rozdział XII

JERZY LEZIAK, DARIUSZ PRAŻMO

Dom Młodzieży SOS, Wspólnota Mieszkaniowa SOS, mieszkanie nadzorowane 275	
1. Wspólnota mieszkaniowa	277
2. Dom Młodzieży SOS	285
2.1. Dom Młodzieży SOS w świetle uwarunkowań prawnych	285
2.2. Baza lokalowa	288
2.3. Struktura opieki i organizacja życia gospodarczego	288
2.4. Formy pracy pedagogicznej	290
2.5. Zakres czynności wychowawcy	293
3. Mieszkania nadzorowane – program opieki ograniczonej SIL (<i>Semi Independent Living</i>)	294
3.1. Program mieszkaniowy	297

Zakończenie	301
------------------------------	-----

Bibliografia	303
-------------------------------	-----